

Veliki petek
Gospodovega trpljenja
KRIŽEV POT
KI GA VODI SVETI OČE FRANČIŠEK

Kolosej
Rim, 30. marec 2018

UVOD

Letošnja besedila premišljevanj o štirinajstih postajah obreda križevega pota je napisalo petnajst mladih med 16 in 27 leti. Glavni novosti sta dve: prva nima primerjave s preteklimi besedili in zadeva starost avtorjev: mladostniki so (devet od njih je gimnazijcev rimskega liceja Pilo Albertelli); druga je v timski razsežnosti tega dela, ki je simfonija tolikih glasov z različno tonaliteto in barvo. Ne obstajajo »mladi« na splošno, ampak Valerio, Maria, Margherita, Francesco, Chiara, Greta ...

Z navdušenjem, značilnim za njihova leta, so sprejeli izziv, ki jim ga je podal papež v tem letu 2018, posvečenem mladim rodovom. Delo so opravili z natančno delovno metodo. Zbrali so se okoli mize in prebrali besedila Kristusovega pasijona po štirih evangelijih. Postavili so se tudi pred prizore križevega pota in so ga »videli«. Po branju – in upoštevaje potrebni čas – je vsak od mladostnikov povedal, kateri prizor ga je posebej nagovoril. Tako je bilo enostavneje in bolj naravno razdeliti posamezne postaje.

Tri ključne besede, trije glagoli, zaznamujejo potek teh besedil: predvsem, kakor smo že poudarili, *videti*, potem *srečati* in slednjič *moliti*.

Ko smo mladi, hočemo videti, videti svet, videti vse. Prizor velikega petka je mogočen tudi v svoji krutosti. Ko ga vidimo, nas to lahko pahne v zavračanje ali pa v usmiljenje in potemtakem v srečanje. Prav tako, kakor dela Jezus v evangeliju vsak dan, tudi na ta dan, zadnji. Sreča Pilata, Heroda, duhovnike, stražo, mater, Cirenejca, jeruzalemske žene, dva razbojnika, svoja zadnja sopotnika. Ko smo mladi, imamo vsak dan priložnost, da koga srečamo, in vsako srečanje je nekaj novega, presenetljivega. Ostarimo, ko nočemo več videti nikogar, ko strah, ki zapira, premaga zaupljivo odprtost: strah pred spremembo, ker srečanje potegne za seboj spremembo, pripravljenost, da nadaljujemo pot z novim pogledom. Videti in srečati nas slednjič sili k molitvi, ker pogled in srečanje porodita usmiljenje, in to celo v svetu, za katerega je videti, kot da mu je zmanjkalo sočutja, in na dan, kakršen je tale, prepuščen nerazumni jezi, prostaštvu in raztreseni lenobnosti ljudi.

Če pa s srcem hodimo za Jezusom celo po skrivnostni poti križa, se lahko znova rodita pogum in zaupanje. Potem ko bomo videli in se bomo odprli za srečanje, bomo izkusili milost molitve, ne več sami, ampak skupaj.

PREMIŠLJEVANJA IN MOLITVE

ki so jih sestavili

I	Valerio De Felice
II	Maria Tagliaferri in Margherita Di Marco
III	Caterina Benincasa
IV	Agnese Brunetti
V	Chiara Mancini
VI	Cecilia Nardini
VII	Francesco Porceddu
VIII	Sofia Russo
IX	Chiara Bartolucci
X	Greta Giglio
XI	Greta Sandri
XII	Dante Monda
XIII	Flavia De Angelis
XIV	Marta Croppo

pod vodstvom profesorja
Andrea Monda

Ilustracije Ivan Klimočko, Ukrajina
Nunciatura, Kuba

KRIŽEV POT

ADORAMUS TE, CHRISTE

Zbor: Molimo te, Kristus, in te hvalimo, ker si s svojim križem svet odrešil.
Gospod, ki si trpel za nas, usmili se nas.

Sveti oče: V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.
Vsi: Amen.

I. postaja

Jezusa obsodijo na smrt

V. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi. – Molimo te, Kristus in te hvalimo.

R. Quia per sanctam crucem tuam redemisti mundum. – Ker si s svojim križem svet odrešil.

Iz evangelija po Luku (*Lk 23,22-25*)

On pa jim je še tretjič rekel: »Kaj je vendar hudega storil? Ničesar, kar bi zaslužilo smrt, nisem našel na njem; dal ga bom torej preteptsti in ga izpustil.« Oni pa so pritiskali nanj z velikim vpitjem in zahtevali, naj bo križan. In njihovo vpitje je postajalo čedalje močnejše. Pilat je razsodil, naj se ugodi njihovi zahtevi. Izpustil je tistega, ki je bil vržen v ječo zaradi upora in umora in so ga zahtevali, Jezusa pa je izročil njihovi volji.

Vidim te, Jezus, iz oči v oči z upraviteljem, ki se trikrat hoče zoperstaviti ljudski volji in se končno odloči, da se ne bo odločil; iz oči v oči z množico, ki jo trikrat vpraša, in se ta vsakič odloči proti tebi. Množica, to je vsi, to je nihče. Človek skrit v masi izgubi svojo osebnost, je le glas tisoč drugih glasov. Preden zataji tebe, zataji sebe, ko svojo odgovornost razprši v valujočo odgovornost brezoblične množice. In vendar je odgovoren. Zapeljan od prišepetovalcev, od zla, ki se širi s prekanjenim in oglušujočim glasom je prav človek tisti, ki te obsodi.

Danes se zgražamo pred tako krivičnostjo in bi se radi od nje distancirali. Ko pa to počnemo, pozabljamo vse tiste primere, ko smo se mi kot prvi odločili, da namesto tebe rešimo Baraba. Ko je bilo naše uho gluho za klic dobrega, ko krivice pred seboj raje nismo niti opazili.

Na tistem nagnetenem trgu bi bilo dovolj, ko bi eno samo srce podvomilo, ko bi se en sam glas dvignil proti tisoč glasovom Zla. Vselej, kadar nas bo življenje postavilo pred odločitev, se spomnimo tega trga in te zablode. Dopustimo svojim srcem, da podvomijo, in ukažimo svojemu glaslu, da se dvigne.

Prosim te, Gospod, da bdiš nad našimi odločitvami,
da jih razsvetljuješ s svojo lučjo,
da v nas gojiš sposobnost za spraševanje:
samo zlo nikoli ne dvomi.

Drevesa, ki poganjajo korenine v globine,
se posušijo, če jih zaliva zlo.

Ti pa si naše korenine postavil v nebo
in listje na zemljo, da bi te prepoznali in ti sledili.

Pater noster ...

Stabat mater dolorosa / iuxta crucem lacrimosa, / dum pendebat Filius.

Mati žalostna je stala / zraven križa se jokala, / ko na njem je visel sin.

II. postaja

Jezusu naložijo križ

V. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi. – Molimo te, Kristus in te hvalimo.

R. Quia per sanctam crucem tuam redemisti mundum. – Ker si s svojim križem svet odrešil.

Iz evangelija po Marku (*Mr 8,34-35*)

In Jezus je poklical množico skupaj s svojimi učenci in jim rekel: »Če hoče kdo hoditi za menoj, naj se odpove sebi in vzame svoj križ ter hodi za menoj. Kdor namreč hoče rešiti svoje življenje, ga bo izgubil; kdor pa izgubi svoje življenje zaradi mene in zaradi evangelija, ga bo rešil.«

Vidim te, Jezus, s trnjem kronanega, ko sprejemaš svoj križ. Sprejemaš ga, kakor si vselej sprejel vse stvari in vse ljudi. Naložijo ti les, težak, grapav, ti pa se ne upiraš, ne mečeš proč tega mučilnega orodja, krivičnega in nečastnega. Nalagaš si ga nase in stopaš na pot, ko ga nosiš na ramenih. Kolikokrat sem se uprla in pobesnela proti nalogam, ki sem jih dobila, pa so se mi zdele težke ali krivične. Ti ne delaš tako. Samo kakšno leto starejši si od mene, danes bi rekli, da si še mlad, a si učljiv in zares vzameš tisto, kar ti ponuja življenje, vsako priložnost, ki se ti ponudi, kakor da bi hotel priti stvarem do dna in odkriti, da je vedno še nekaj več od tistega, kar se vidi navzven, neki skriti in presenetljivi pomen. Po tvoji zaslugi razumem, da je to križ odrešenja in osvoboditve, križ podpore pri opotekanju, lahki jarem, breme, ki ne bremeni.

Iz pohujšanja smrti Božjega Sina, smrti, kakor umirajo grešniki, smrti, kakor umirajo zločinci, se poraja milost, da v bolečini odkrivamo vstajenje, v trpljenju tvojo slavo, v stiski tvoje odrešenje. Isti križ, za človeka simbol ponižanja in bolečine, se zdaj po zaslugi tvoje žrtve razkrije kot obljuba: iz vsake smrti bo vstalo življenje in v vsaki temi bo zasijala luč. Zato lahko vzkliknemo: »Pozdravljen križ, edini up!«

Prosim te, Gospod, daj, da bomo v luči križa, simbola naše vere sprejeli svoje trpljenje in bomo, razsvetljeni s tvojo ljubeznijo, objeli svoje križe, ki sta jih tvoja smrt in tvoje vstajenje proslavila. Daj nam milost, da bomo pogledali v svojo zgodbo in v njej odkrili tvojo ljubezen do nas.

Pater noster ...

Cuius animam gementem, / contristatam et dolentem / pertransivit gladius.
V grenko žalost zatopljena / je nje duša prebodena / z mečem silnih bolečin.

III. postaja

Jezus pade prvič

V. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi. – Molimo te, Kristus in te hvalimo.

R. Quia per sanctam crucem tuam redemisti mundum. – Ker si s svojim križem svet odrešil.

Iz knjige preroka Izaija (*Iz 53,4*)

V resnici pa je nosil naše trpljenje, naložil si je naše bolečine. Mi pa smo ga imeli za zadetega, udarjenega od Boga in ponižanega.

Vidim te, Jezus, kako trpeč hodiš po poti proti Kalvariji z bremenom našega greha. In vidim te, kako padeš, z rokami in koleni na tleh, ves v bolečini. Kako ponižno si padel! Kolikšno ponižanje zdaj izkušaš! Tvoja narava pravega človeka se jasno vidi v tem odseku tvojega življenja. Križ, ki ga nosiš, je težak; potreboval bi pomoči, a ko padeš po tleh, ti nihče ne pomaga, še več, ljudje se norčujejo iz tebe, smejejo se pred podobo Boga, ki pade. Morda so razočarani, morda so si te napak zamišljali. Včasih mislimo, da imeti vero vate pomeni nikoli pasti v življenju. Skupaj s tabo padam tudi jaz in z menoj moje predstave, tiste, ki sem jih imel o tebi; kako krhke so bile!

Vidim te, Jezus, kako stisneš zobe in se, popolnoma prepuščen Očetovi ljubezni, dvigneš in nadaljuješ pot. S temi prvimi koraki proti križu, ki so tako opotekajoči, me, Jezus, spominjaš na otroka, ki stopa s prvimi koraki proti življenju, izgubi ravnotežje in pade in se joka, potem pa gre dalje. Izroči se v roke staršev in se ne ustavi; strah ga je, a gre dalje, ker strahu sledi zaupanje.

S svojim pogumom nas učiš, da spodrsaljaji in padci ne smejo nikoli zaustaviti naše poti in da imamo vedno izbiro: vdati se ali pa vstati s teboj.

Prosim te, Gospod, prebudi v nas, mladih,
pogum, da bomo vstali po vsakem padcu,
prav kakor si storil ti na kalvarijski poti.
Prosim te, daj, da bomo vedno znali ceniti
veličastni in dragoceni dar življenja
in da spodrsaljaji in padci
ne bodo nikoli razlog, da bi ga zavrgli;
naj se zavedamo, da lahko, če zaupamo tebi,
vstanemo in najdemo moč za nadaljevanje poti,
in to vedno.

Pater noster ...

O quam tristis et afflicta / fuit illa benedicta / mater Unigeniti!

O, kaj žalosti prestatu / morala je sveta Mati, / k'tere Sin je rešil svet.

IV. postaja

Jezus sreča svojo Mater

V. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi. – Molimo te, Kristus in te hvalimo.

R. Quia per sanctam crucem tuam redemisti mundum. – Ker si s svojim križem svet odrešil.

Iz evangelija po Luku (*Lk 2,34-35*)

Simeon jih je blagoslovil in rekel Mariji, njegovi materi: »Glej, ta je postavljen v padec in vstajenje mnogih v Izraelu in v znamenje, ki se mu nasprotuje – pa tudi tvojo lastno dušo bo presunil meč –, da se razodenejo misli mnogih src.«

Vidim te, Jezus, ko srečaš svojo mater. Marija je tam, hodi med gnečo po ulici, veliko ljudi je ob njej. Edino, kar jo loči od drugih, je dejstvo, da je tam, da bi spremljala svojega sina. Ta podoba se kaže vsak dan: mame spremljajo otroke v šolo ali k zdravniku ali pa jih vodijo s seboj na delo. Marija pa se razlikuje od drugih mater: sina spremlja v smrt. Videti, kako umira lastni otrok je najkrutejša usoda, kar si jih je mogoče zamisliti, najbolj nenaravna; še huje pa je, če otrok, ki je nedolžen, umira po roki pravice. Kako nenaraven in krivičen prizor je pred mojimi očmi! Moja mati me je učila k čutu pravičnosti in naj zaupam v življenje; kar pa danes vidijo moje oči, nima nič od tega, je brez smisla in je polno bolečine.

Vidim te, Marija, kako gledaš svojega ubogega fanta: po hrbtu ima sledove bičanja in je prisiljen, da prenaša težo križa, verjetno bo od utrujenosti kmalu spet padel pod njo. In vendar si vedela, da se bo slej ko prej to zgodilo, prerokovano ti je bilo, zdaj pa, ko se to godi, je vse drugače. Vedno je tako, vedno smo nepripravljeni pred življenjem, pred njegovo krutostjo. Marija, zdaj si žalostna, kakor bi bila sleherna žena na tvojem mestu, a nisi obupana. Tvoje oči niso ugasnile, ne gledajo v prazno, ne hodiš s sklonjeno glavo. Siješ celo v svoji žalosti, ker imaš upanje, veš, da potovanje tvojega sina ne bo enosmerno, in veš, in čutiš, kakor čutijo samo mame, da ga boš kmalu spet videla.

Prosim te, Gospod, pomagaj nam,
da bomo vedno imeli v mislih Marijin zgled,
kako je sprejela smrt svojega sina
kot veliko skrivnost odrešenja.
Pomagaj nam, da bomo delovali
s pogledom, uprtim v dobro drugih,
in z zavestjo, da nismo nikoli sami
niti zapuščeni ne od Boga ne od Marije,
dobre matere, ki so ji njeni otroci vedno pri srcu.

Pater noster ...

Quae marebat et dolebat / pia mater, cum videbat / Nati poenas incliti.

V žalosti zdihuje blede, / ko v trepetu Sina gleda, / kaj trpi na les razpet.

V. postaja

Simon iz Cirene pomaga Jezusu nositi križ

V. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi. – Molimo te, Kristus in te hvalimo.

R. Quia per sanctam crucem tuam redemisti mundum. – Ker si s svojim križem svet odrešil.

Iz evangelija po Luku (*Lk 23,26*)

Ko so ga odvedli, so prijeli nekega Simona iz Cirene, ki je prihajal s polja, in mu naložili križ, da ga je nesel za Jezusom.

Vidim te, Jezus, kako nate pritiska teža križa. Vidim, da ne zmoreš sam; prav v trenutku največjega naprezanja si ostal sam, ni tistih, ki so govorili, da so tvoji prijatelji: Juda te je izdal, Peter te je zatajil, drugi zapustili. A glej, nepričakovano srečanje: nekdo, neki kdorsižebodi, ki je morda slišal govoriti o tebi, pa vendar ni hodil za teboj, in vendar je zdaj tu, ob tvoji strani, z ramo ob rami, da deli tvoj jarem. Ime mu je Simon in je tujec, ki prihaja od daleč, iz Cirene. Zanj je to nekaj nepredvidenega, izkaže pa se, da gre za srečanje.

Nešteto je srečanj in zaletavanj, ki jih doživljamo vsak dan, zlasti mi, mladi, ki nenehno vstopamo v stik z novimi resničnostmi, z novimi ljudmi. In prav v nepričakovanem srečanju, v dogodku, ki te doleti, v presenečenju, ki te vrže iz tira se skriva priložnost za ljubezen, za prepoznavanje najboljšega v bližnjem, tudi ko se nam ta zdi drugačen.

Včasih se počutimo kot ti, Jezus, zapuščeni od tistih, za katere smo mislili, da so naši prijatelji, pod težo, ki pritiska na nas. A ne smemo pozabiti, da obstaja neki Simon iz Cirene, ki je pripravljen zagrabit naš križ. Ne smemo pozabiti, da nismo sami, in iz tega zavedanja lahko črpamo moč, da si naložimo križ tistega človeka, ki ga imamo ob sebi.

Vidim te, Jezus: zdaj se zdi, da izkušaš nekaj olajšanja, da za hip uspeš zadihati, zdaj, ko nisi več sam. In vidim Simona: kdo ve, ali je izkusil, da je tvoj jarem lahek; kdo ve, ali se zaveda, kaj pomeni ta nepredvideni dogodek v njegovem življenju.

Gospod, prosim te, da bi vsak od nas
mogel najti pogum, da bo kot Cirenejec,
ki si naloži križ in hodi po tvojih stopinjah.
Vsak od nas naj bo tako ponižen in močan,
da si bo naložil križ tistega, ki ga srečamo.
Daj, da bomo, kadar se bomo čutili sami,
mogli na svoji poti prepoznati kakega Simona iz Cirene,
ki se ustavi in si naloži naše breme.
Daj nam, da bomo znali iskati najboljše v človeku,
da bomo odprti za vsako srečanje, tudi v različnosti.
Prosim te, da bi se vsak od nas
nepričakovano znašel ob tvoji strani.

Pater noster ...

Quis est homo qui non fleret, / Matrem Christi si videret / in tanto supplicio?

Komu potok solz ne lije, / ko bridkosti zre Marije, / grenke nad morja bridkost?

VI. postaja

Veronika obriše Jezusovo obličje

V. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi. – Molimo te, Kristus in te hvalimo.

R. Quia per sanctam cruce[m] tuam redemisti mundum. – Ker si s svojim križem svet odrešil.

Iz knjige preroka Izaija (*Iz 53,2-3*)

Ni imel podobe ne lepote, da bi ga hoteli videti, ne zunanosti, da bi si ga želeli. Bil je zaničevan in zapuščen od ljudi, mož bolečin, izkušen v trpljenju, kakor tisti, pred katerim si zakrivajo obraz, preziran in ga nismo cenili.

Vidim te, Jezus, kako si ubog, skoraj neprepoznaven, kako delajo s tabo kot z zadnjim med ljudmi. Komaj hodiš proti svoji smrti z okrvavljenim in izmaličenim obrazom, čeprav je ta še vedno blag in ponižen, obrnjen kvišku. Neka žena si utre prostor med množico, da bi si od blizu ogledala ta tvoj obraz, ki je morda tolikokrat govoril njeni duši in ga je imela rada. Vidi ga, kako trpi in mu hoče pomagati. Ne pustijo ji mimo, toliko jih je, preveč, in oboroženi so. Nje pa to ne briga, odločena je, da dospe do tebe in za hip ji uspe, da se te dotakne, da te poboža s svojim ogrinjalom. Njena moč je moč nežnosti. Vajina pogleda se za hip srečata, eno obličje v obličju drugega.

Ta žena, Veronika, o kateri ne vemo ničesar, ne poznamo njene zgodbe, si prisluži nebesa s preprostim delom ljubezni. Približa se ti, opazuje tvoje razmrcvarjeno obličje in ga ljubi še bolj kot prej. Veronika se ne ustavi pri videzu, ki je danes v naši družbi podob tako pomemben, ampak brezpogojno ljubi grdo, neurejeno, nenaličeno in nepopolno obličje. To obličje, tvoje obličje, Jezus, prav v svoji nepopolnosti kaže na popolnost tvoje ljubezni do nas.

Prosim te, Jezus, daj mi moči,
da se približam drugim ljudem, vsakemu človeku,
mlademu ali staremu, revnemu ali bogatemu,
dragemu ali neznanemu,
in da v teh obrazih vidim tvoje obličje.
Pomagaj mi, da ne bom okleval
priskočiti na pomoč bližnjemu, v katerem prebivaš ti,
kakor je k tebi na kalvarijski cesti pritekla Veronika.

Pater noster ...

Quis non posset contristari, / piam matrem contemplari / dolentem cum Filio?
Kdo prisrčno ne žaluje, / ko to Mater premišljuje, / njenih boli velikost?

VII. postaja

Jezus pade drugič

V. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi. – Molimo te, Kristus in te hvalimo.

R. Quia per sanctam crucem tuam redemisti mundum. – Ker si s svojim križem svet odrešil.

Iz knjige preroka Izaija (*Iz 53,8.10*)

Iz zatiranja in obsodbe je bil vzet, kdo premišlja o njegovem rodu? Kajti bil je odrezan iz dežele živih, zadet zaradi greha mojega ljudstva. [...] Gospodu je bilo po volji, da ga stre z bridkostjo.

Vidim te, Jezus, kako spet padeš pred mojimi očmi. Ko vnovič padeš, mi dokazuješ, da si človek, pravi človek. In vidim, da znova vstaneš, še odločneje kot prej. Ne vstajaš napuhnjeno; ni prevzetnosti v tvojem pogledu, ljubezen je. In ko nadaljuješ svojo pot, ko vstajaš po vsakem padcu, naznanjaš svoje vstajenje, dokazuješ, da si pripravljen še enkrat in za vselej naložiti na svoje krvaveče rame težo človekovega greha.

Ko si znova padel, si nam poslal jasno sporočilo ponižnosti. Padel si na tla, na tisto zemljo, iz katere smo bili vzeti mi, ljudje. Prst smo, blato smo, smo nič v primeri s teboj. Toda ti si hotel postati tak, kakršni smo mi, zdaj pa kažeš, kako si nam blizu: z enakimi naporji, kot so naši, z enakimi slabostmi, kot so naše, z enakim potom, kot teče po našem čelu. Zdaj je tudi tebe na ta petek – kakor se dogaja tudi nam – bolečina podrla na tla. A ti imaš moč, da nadaljuješ, ne bojiš se težav, na katere lahko naletiš, in veš, da je na koncu naporov raj. Vstaneš, da se odpraviš prav tja, da nam odpreš vrata svojega kraljestva. Čuden kralj si, kralj v prahu.

Občutim vrtoglavico: nismo vredni, da bi svoje napore in svoje padce primerjali s tvojimi. Tvoji so žrtev, največja žrtev, kar jih bodo moje oči in vsa zgodovina kdajkoli mogle videti.

Prosim te, Gospod, daj, da bomo pripravljene po vsakem padcu vstati, da se bomo lahko nekaj naučili iz svojih spodrslijajev.

Kadar se nam zgodi, da se spotaknemo in pademo, nas spomni, da se lahko česa naučimo in vstanemo, samo če smo s teboj in te držimo za roko.

Daj, da bomo mladi mogli vsem prinašati tvoje sporočilo ponižnosti in da bodo prihodnji rodovi odprli oči proti tebi in bodo zmogli razumeti tvojo ljubezen.

Nauči nas, da bomo pomagali trpečemu, ki pada ob nas, da bomo obrisali njegov pot in stegnili roko, da ga dvignemo.

Pater noster...

Pro peccatis suae gentis / vidit Iesum in tormentis / et flagellis subditum.
Vidi Jezusa trpeti, / grehe ljudstva nase vzeti, / šibam vdati se voljno.

VIII. postaja

Jezus sreča jeruzalemske žene

V. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi. – Molimo te, Kristus in te hvalimo.

R. Quia per sanctam crucem tuam redemisti mundum. – Ker si s svojim križem svet odrešil.

Iz evangelija po Luku (*Lk 23,27-31*)

Za njim je šla velika množica ljudstva, tudi žená, ki so se tolkle po prsih in ga objokovale. Jezus pa se je obrnil k njim in rekel: »Hčere jeruzalemske, ne jokajte nad menoj, temveč jokajte nad seboj in nad svojimi otroki! Glejte, prišli bodo dnevi, ko porečejo: ›Blagor nerodovitnim in telesom, ki niso rodila, in prsim, ki niso dojile!‹ Takrat bodo začeli govoriti goram: ›Padite na nas!‹ in gričem: ›Pokrijte nas!‹ Kajti če z zelenim lesom tako delajo, kaj se bo zgodilo s suhim?«

Vidim te in te poslušam, Jezus, ko se pogovarjaš z ženami, ki si jih srečal na svoji poti proti smrti. V vseh svojih dnevih si hodil mimo in srečeval toliko ljudi, jim stopil naproti in se pogovarjal z vsemi. Zdaj se pogovarjaš z jeruzalemskimi ženami, ki te vidijo in jokajo. Tudi jaz sem ena tistih žena. Ti, Jezus, pa v svojih spodbudah uporabljaš besede, ki me presunejo, to so konkretne in direktne besede; na prvi pogled so lahko videti grobe in stroge, ker so preproste. Danes smo namreč navajeni na svet, ki ga oblikuje sprevrčanje besed; hladna hinavščina prekriva in preceja to, kar hočemo zares povedati; vedno bolj se izogibamo opominjanja, raje prepuščamo drugega njegovi lastni usodi in nam ni mar, da bi ga opozarjali njemu v prid.

Medtem pa ti, Jezus, govoriš ženam kot oče in jih tudi grajaš; tvoje besede so besede resnice in prihajajo neposredno s svojim namenom poboljšanja, ne obsojanja. Ta govorica se razlikuje od naše, ti vedno govoriš ponižno in segaš naravnost v srce.

Pri tem srečanju, zadnjem pred križem, še enkrat izstopa tvoja brezmejna ljubezen do poslednjih in na rob odrinjenih; v tistem času žensk niso imeli za vredne, da bi se sklicevali nanje, medtem ko si ti v svoji nežnosti pravi prevratnik.

Prosim te, Gospod, daj nam,
da bomo lahko skupaj z ženami in možmi tega sveta
postali vedno bolj dobrohotni do potrebnih,
prav kakor si bil ti.
Daj nam moči, da bomo plavali proti toku
in vstopili v pristen stik z drugimi,
da bomo gradili mostove in se izogibali zapiranja v sebičnost,
ki nas vodi v osamo greha.

Pater noster...

Eia, mater, fons amoris, / me sentire vim doloris / fac, ut tecum lugeam.

Mati, vir ljubezni prave, / naj okusim te težave / in s teboj žalujem zdaj.

IX. postaja

Jezus pade tretjič

V. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi. – Molimo te, Kristus in te hvalimo.

R. Quia per sanctam cruce[m] tuam redemisti mundum. – Ker si s svojim križem svet odrešil.

Iz knjige preroka Izaija (*Iz 53,5-6*)

On pa je bil ranjen zaradi naših grehov, strt zaradi naših krivd. Kazen za naš mir je padla nanj, po njegovih ranah smo bili ozdravljeni. Mi vsi smo tavalili kakor ovce, vsak je krenil na svojo pot, Gospod pa je naložil nanj krivdo nas vseh.

Vidim te, Jezus, ko tretjič padeš. Dvakrat si že padel in obakrat si vstal. Napor in bolečina nimata več meja, zdaj, v tem tretjem in zadnjem padcu je videti, da si dokončno premagan. Kolikokrat se nam v vsakdanjem življenju zgodi, da pademo. Tolikokrat pademo, da se nam pomeša štetje padcev, vedno pa za vsak padec upamo, da bo zadnji, saj je za soočenje s trpljenjem potreben pogum upanja. Ko nekdo tolikokrat pade, se na koncu sesujejo moči in upanje se dokončno razblini.

Predstavljam si, da sem ob tebi, Jezus, na poti, ki te vodi v smrt. Težko si je zamisliti, da si prav ti Božji Sin. Nekdo ti je že skušal pomagati, a zdaj si do konca ožet, miruješ ohromel in je videti, da ti ne bo uspelo nadaljevati poti. A glej, vidim, da nenadoma vstajaš, iztegneš noge, usločiš hrbet, kolikor je pač mogoče s križem na ramenih, in vnovič nadaljuješ s hojo. Sam hodiš v smrt, a to hočeš speljati do konca. Morda je to ljubezen. Iz tega razumem prav to: ni pomembno, kolikokrat bomo padli, vedno bo neka preizkušnja zadnja, morda najhujša, najstrašnejša, v kateri bomo poklicani, da najdemo moč, da dospemo do konca poti. Za Jezusa je konec križanje, nesmisel smrti, ki pa razkriva globlji pomen, višji cilj, namreč odrešenje nas vseh.

Prosim te, Gospod, daj nam vsak dan
pogum, da bomo nadaljevali svojo pot.
Daj, da bomo sprejeli do konca
upanje in ljubezen, ki si nam ju dal.
Naj se vsi zmorejo soočiti z izzivi življenja
z močjo in vero, s katerima si ti preživel
zadnje trenutke svoje poti
proti smrti na križu.

Pater noster ...

Fac ut ardeat cor meum / in amando Christum Deum, / ut sibi complaceam.

Daj, da bo srce se vnelo / in za Jezusa gorelo / mi v ljubezni vekomaj.

X. postaja **Jezusa slečejo**

V. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi. – Molimo te, Kristus in te hvalimo.

R. Quia per sanctam crucem tuam redemisti mundum. – Ker si s svojim križem svet odrešil.

Iz evangelija po Janezu (*Jn 19,23*)

Ko so vojaki križali Jezusa, so mu vzeli oblačila in jih razdelili na štiri dele, za vsakega vojaka po en del; in suktnjo. Suktnja pa je bila brez šiva, od vrha scela stkana.

Vidim te, Jezus, kako si gol, kakor te nisem še nikoli videl. Odvzeli so ti obleko, Jezus, in zanjo mečejo kocke. V očeh teh ljudi si izgubil zadnji okrušek dostojanstva, ki ti je ostal, edino stvar, ki si jo še imel na tem tvojem potu trpljenja. V začetku časov je Oče sešil obleko za prva človeka, da bi ju odel v dostojanstvo; zdaj ti ljudje trgajo obleko s telesa. Vidim te, Jezus, in vidim mladega migranta, ki z uničenim telesom prihaja v deželo, ki je prepogosto kruta, pripravljena, da mu odvzame obleko, edino dobrino, in jo proda; da ga pusti tako samo z njegovim križem, kakor je tvoj, samo z izmučeno kožo, kakor je tvoja, samo z očmi, razprtimi od bolečine, kakor so tvoje.

Nekaj pa je v zvezi z dostojanstvom, kar ljudje pogosto pozabijo: nahaja se pod tvojo kožo, je del tebe in bo vedno s teboj, in še bolj v tem trenutku, v tej goloti.

Golota sama, s katero prihajamo na svet, je golota, s katero nas sprejema zemlja na večer življenja. Od ene matere k drugi. In zdaj je tu, na tem griču, tudi tvoja mati, ki te znova vidi golega.

Vidim te in razumem veličino in sijaj tvojega dostojanstva, dostojanstva slehernega človeka, ki ga nihče ne bo mogel nikoli izbrisati.

Prosim te, Gospod, daj, da bomo mi vsi prepoznali
dostojanstvo, lastno naši naravi,
tudi ko se pred drugimi znajdemo goli in sami.
Daj, da bomo vedno zmogli videti dostojanstvo drugih,
ga ceniti in varovati.
Prosimo te, da nam podeliš potreben pogum,
da bomo razumeli sebe onkraj tega, kar nas prekriva;
in sprejeti goloto, ki nam pripada
in nas spominja na naše uboštvo,
ki si ga vzljubil, tako da si dal za nas življenje.

Pater noster ...

Sancta mater, istud agas, / Crucifixi fige plagas / cordi meo valide.

Sveta Mati, to te prosim, / rane Kristusa naj nosim, / vtisni v moje jih srce.

XI. postaja

Jezusa pribijejo na križ

V. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi. – Molimo te, Kristus in te hvalimo.

R. Quia per sanctam crucem tuam redemisti mundum. – Ker si s svojim križem svet odrešil.

Iz evangelija po Luku (*Lk 23,33-34*)

In ko so prišli na kraj, ki se imenuje Lobanja, so tam križali njega in oba hudodelca, enega na desnici in enega na levici. Jezus je govoril: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.«

Vidim te, Jezus, kako so ti odvzeli vse. Tebe so hoteli kaznovati, nedolžnega, tako da so te pribili na les križa. Kaj bi jaz naredil na njihovem mestu? Ali bi bil dovolj pogumen, da bi priznal tvojo, svojo resnico? Ti si bil tako močan, da si prenesel težo križa, da ti niso verjeli, da so te obsodili zaradi tvojih neprijetnih besed. Danes nam ne uspe prebaviti kritike, kakor da bi bila vsaka beseda izrečena za to, da nas rani.

Ti pa se nisi ustavil niti pred smrtjo, trdno si verjel v svoje poslanstvo in si se zanesel na svojega Očeta. Danes pa nas v svetu interneta tako pogojuje vse, kar kroži po mreži, da včasih podvomim celo v lastne besede. Tvoje besede pa so drugačne, močne so v tvoji šibkosti. Ti si nam odpustil, nisi kuhal zamere, učil si nastaviti drugo lice in si šel preko, vse do popolne žrtve svoje osebe.

Gledam okoli sebe in vidim oči, ki so priklenjene na ekran telefona, zaposlene v družbenih omrežjih s pribijanjem vsake napake drugih brez možnosti odpuščanja. Vidim ljudi, ki v krempeljih jeze kričijo, da se sovražijo iz najbolj puhlih razlogov.

Gledam tvoje rane in se zdaj zavedam, da nimam tvoje moči. Sedim pa tu, pri tvojih nogah in se tudi sama želim znebiti vsakega omahovanja, dvigam se s tal, da bi ti bila lahko bližje, čeprav samo za kakšen centimeter.

Prosim te, Gospod, daj, da bom pripravljena
vpričo dobrega to dobro priznati.

Daj, da bom vpričo krivice pogumno
vzela v roke svoje življenje in ravnala drugače.

Daj, da se bom osvobodila vseh strahov,
ki me hromijo kot žebli in me držijo
daleč od življenja, ki si ga pripravil za nas
in si upal, da ga bomo živeli.

Pater noster ...

*Tui Nati vulnerati, / tam dignati pro me pati / poenas mecum divide.
Sinu tvojemu so rane / v odrešenje moje dane, / tudi mene naj bole.*

XII. postaja Jezus umre na križu

V. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi. – Molimo te, Kristus in te hvalimo.

R. Quia per sanctam crucem tuam redemisti mundum. – Ker si s svojim križem svet odrešil.

Iz evangelija po Luku (*Lk 23,44-47*)

Bilo je že okrog šeste ure, ko se je stemnilo po vsej zemlji do devete ure. Sonce je otemnelo in zagrinjalo v templju se je pretrgalo po sredi. Jezus je zaklical z močnim glasom in rekel: »Oče, v tvoje roke izročam svojega duha.« In ko je to rekel, je izdihnil.

Vidim te, Jezus, in tokrat te raje ne bi videl. Umiraš. Lep si bil za pogled, ko si govoril množicam, zdaj pa je vsega konec. In jaz raje ne bi gledal konca; prepogosto sem obrnil pogled proč, skoraj sem se že navadil bežati pred bolečino in smrtjo, dal sem si anestezijo.

Tvoj krik na križu je močan in para ušesa. Nismo bili pripravljene za tolikšno muko, tudi zdaj nismo in nikoli ne bomo. Nagonsko bežimo, zagrabi nas panika. Vpričo smrti in trpljenja ju zavračamo, raje pogledamo drugam ali zapremo oči. Ti pa, nasprotno, ostajaš tam na križu, čakaš nas razprostrtih rok in nam odpiraš oči.

To je velika skrivnost, Jezus. Ljubiš nas, ko umiraš, ko si zapuščen, ko izročaš svojega duha, ko izpolnjuješ Očetovo voljo, ko odhajaš. Ti ostajaš na križu in to je vse. Ne poskušaš razlagati skrivnosti smrti, dopolnitve vseh stvari, delaš nekaj več: prečkaš jo z vsem svojim telesom in duhom. Velika skrivnost, ki nas še vedno sprašuje in vznemirja, nas izziva, nas vabi, naj odpremo oči, naj se naučimo gledati tvojo ljubezen celo v smrti, še več, celo začeni od smrti. Prav tam si nas vzljubil, v našem najbolj resničnem stanju, ki ga ni mogoče odpraviti ali se mu izogniti. Prav tam dojemamo, čeprav še nepopolno, tvojo živo in pristno navzočnost. Po tem nas bo vedno žejalo, po tvoji bližini, po tvojem biti »Bog z nami«.

Prosim te, Gospod, odpri mi oči,
da te bom videl tudi v trpljenju,
smrti in koncu, ki ni pravi konec.
Vznemiri s svojim križem mojo brezbržnost,
pretresi mojo otopelost.
Vedno me sprašuj s svojo pretresljivo skrivnostjo,
ki premaguje smrt in daje življenje.

Pater noster ...

*Vidit suum dulcem Natum / morientem desolatum, / cum emisit spiritum.
V Sina le pogled upira, / ko ves zapuščen umira, / k smrti nagne že glavo.*

XIII. postaja

Jezusa snamejo s križa

V. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi. – Molimo te, Kristus in te hvalimo.

R. Quia per sanctam crucem tuam redemisti mundum. – Ker si s svojim križem svet odrešil.

Iz evangelija po Janezu (*Jn 19,38-40*)

Potem je Jožef iz Arimateje – ki je bil Jezusov učenec, toda naskrivaj, iz strahu pred Judi – prosil Pilata, da bi odnesel Jezusovo telo. In Pilat je dovolil. Prišel je torej in odnesel njegovo telo. Prišel pa je tudi Nikodém, tisti, ki je najprej ponoči prišel k Jezusu, in prinesel okrog sto funtov zmesi mire in aloje. Vzela sta torej Jezusovo telo in ga skupaj z dišavami povila s povoji, kakor imajo Judje navado pokopavati.

Vidim te, Jezus, še vedno tam, na križu. Človek iz mesa in kosti, s svojo krhkostjo, s svojimi strahovi. Koliko si trpel! To je nevzdržen prizor, morda prav zato, ker je prepleten s človeškostjo. To je ključna beseda, geslo tvoje poti, posejane s trpljenjem in naporu. Prav ta človeškost, ki jo pogosto pozabimo priznavati pri tebi in iskati pri sebi in drugih, ker nas preveč zaposluje življenje, ki samo pritiska na plin, ker smo slepi in gluhi pred težavami in bolečino drugega.

Vidim te, Jezus: zdaj te ni več tam, na križu; vrnil si se, od koder si prišel, zleknjen v naročju zemlje, v naročju svoje matere. Zdaj je trpljenje minilo, prešlo. To je ura sočutja. V tvojem telesu brez življenja odmeva moč, s katero si se soočal s trpljenjem. Smisel, ki ti ga je uspelo dati trpljenju, odseva v očeh tistega, ki je še tam in ti je ostal blizu in ti bo vedno ostal ob strani v podarjeni in prejeti ljubezni. Tebi, nam se odpira novo življenje, nebeško, podobno tistemu, kar se upre in se ne da uničiti smrti: podobno ljubezni. Ti si tu, z nami, vsak trenutek, na vsakem koraku, v vsaki negotovosti, v vsaki senci. Medtem ko se senca groba daljša nad tvojim telesom, položenim v objem tvoje matere, te vidim in me je strah, a ne obupujem. Zaupam, da bo luč, tvoja luč, znova zasijala.

Prosim te, Gospod,
daj, da bo v nas upanje vedno živo,
vedno živa tudi vera v tvojo brezpogojno ljubezen.
Daj, da bomo lahko ohranjali vedno živ in svetel
pogled proti večnemu odrešenju
in da nam bo uspelo najti počitek in mir na naši poti.

Pater noster ...

Fac me tecum pie flere, / Crucifixo condolere, / donec ego vixero.

Naj s teboj sedaj žalujem, / Križanega objokujem, / ko v dolini solz živim.

XIV. postaja

Jezusa položijo v grob

V. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi. – Molimo te, Kristus in te hvalimo.

R. Quia per sanctam crucem tuam redemisti mundum. – Ker si s svojim križem svet odrešil.

Iz evangelija po Janezu (*Jn 19,41-42*)

Na kraju, kjer je bil križan, pa je bil vrt in na vrtu nov grob, v katerega še nihče ni bil položen. Ker je bil grob blizu, sta zaradi judovskega dneva pripravljajanja Jezusa položila tja.

Ne vidim te več, Jezus, zdaj je tema. Z gričev padajo dolge sence in svetilke, ki oznanjajo *šabat*, že brlijo po Jeruzalemu, pred hišami in po sobah. Trkajo na vrata nebes, zaprtih in neosvojljivih. Komu je namenjena tolikšna samota? Kdo bi v taki noči mogel spati? Mesto odmeva od joka otrok, od petja mater, od vojaških patrolj. Umira ta dan in samo ti si zaspal. Spiš? Na kakšnem ležišču? Kakšna odeja te skriva pred svetom?

Od daleč je Jožef iz Arimateje sledil tvojim korakom, zdaj pa te po prstih spremlja v snu, te krade pogledom ogorčenih in zlobnih. Rjuha pokriva tvoj hlad, briše tvojo kri in pot in jok. Padaš s križa, a lahkotno. Jožef te dvigne na rame, a ti si lahek. Ne nosiš bremena smrti ne sovraštva ne zamere. Spiš kakor tedaj, ko si bil na topli slami povit in te je neki drug Jožef držal v naročju. Kakor tedaj ni bilo prostora zate, tudi zdaj nimaš, kamor bi položil glavo. Toda na Kalvariji, na trdi lobanji sveta, tam raste vrt, kamor še nihče ni bil pokopan.

Kam si odšel, Jezus? Kam si se spustil, če ne v brezno? Kam, če ne v še nedotaknjen kraj, v najožjo celico? Ujet si v naše lastne okove, v našo lastno žalost si zaprt. Kakor mi si hodil po zemlji, zdaj pa si si naredil prostor pod zemljo kakor mi.

Rad bi stekel daleč proč, pa si ti v meni. Ni mi treba ven, da bi te iskal, ker že trkaš na moja vrata.

Prosim te, Gospod, ki se nisi razodel v slavi,
ampak v tihoti temne noči.

Ti, ki ne gledaš površno, ampak vidiš v tajne
in vstopaš v globine:

iz globine prisluhni našemu glasu.

daj, da se bomo mogli utrujeni spočiti v tebi,

v tebi prepoznati svojo naravo,

v ljubezni tvojega spečega obličja

videti svojo izgubljeno lepoto.

Pater noster ...

Quando corpus morietur, / fac ut animae donetur / paradisi gloria. Amen.

Ko pa smrt telo mi vzame, / dušo mojo naj objame / večne slave rajski dom. Amen.

GOVOR SVETEGA OČETA IN APOSTOLSKI BLAGOSLOV

Sveti oče nagovori navzoče.

Ob koncu govora sveti oče podeli apostolski blagoslov.

D. Gospod z vami.

Vsi: In s tvojim duhom.

D. Naj bo slavljeno ime Gospodovo.

Vsi: Zdaj in na veke.

D. Naša pomoč je v imenu Gospodovem.

Vsi: Ki je ustvaril nebo in zemljo.

D. Blagoslovi naj vas vsemogočni Bog,

Oče + in Sin + in Sveti + Duh.

Vsi: Amen.

Prevedel br. Miran Špelič OFM